

Analys av
Damallsvenska klubbarnas
ekonomi 2011

Svenska Fotbollförbundet
Jessica Palm

Innehåll

Sammanfattning	3
Inledning	5
Damallsvenska klubbarnas resultat	5
Damallsvenska klubbarnas intäkter	7
Damallsvenska klubbarnas kostnader	10
Samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition	13
Damallsvenska klubbarnas egna kapital och soliditet	14
Elitlicensens regler i korthet.....	15
Damallsvenska klubbarnas konsolideringsgrad 2011.....	16

Analys av Damallsvenska klubbarnas ekonomi 2011

Sammanfattning

Under 2011 redovisade klubbarna i Damallsvenskan ett sammantaget underskott för fotbollsverksamheten uppgående till – 2 529 tkr. Jämförelsevis var underskottet något bättre än föregående år. Ser man dock enbart till driftresultatet, vilket innebär att man exkluderar spelaromsättningsnettot (spelarköp/försäljning samt in- och uthyrning av spelare), finansnettot samt extraordinära poster och bokslutsdispositioner, så har resultatet försämrats under 2011. Driftresultatet för 2011 uppgick till – 2 489 tkr, att jämföra med – 547 tkr för 2010. Resultaten varierar från klubb till klubb, då förutsättningarna är olika, bland annat beroende på resursutnyttjande och vilket intresse som finns för damfotbollen på orten. Hälften av klubbarna redovisade ett ekonomiskt överskott 2011, medan hälften drogs med ett underskott. Fördelningen såg likadan ut året innan.

Under året 2011 har de Damallsvenska klubbarnas sammanlagda intäkter ökat med ca 19 % jämfört med tidigare år. Totala intäkter för Damallsvenskan 2011 ligger på 81 967 tkr. Intäktsökningen har i första hand skett i en ökning av Medel gemensamma avtal, vilket inkluderar alla de ersättningar som klubbarna får via ElitFöreningen Damfotboll (EFD) från Svenska Spel, TV-rättigheter och gemensamma marknadsprojekt.

Publikintäkterna ökade med ca 13 %, jämfört med föregående år, trots en betydande publikökning på arenorna med ca 41 %. Förklaringen till skillnaden mellan intäktsökningen och publikökningen kan vara att klubbarna har sett över sina prissättningsstrategier och i vissa fall sänkt priser för att öka publiken på matcherna, vilket kan ha resulterat i totalt mindre intäktsökning jämfört med antal besökande på matcherna.

Under 2011 har de Damallsvenska klubbarna ökat sina kostnader med 19 %, vilket i stort är samma ökning som på intäktssidan.

Klubbar som har råd med högre kostnader har visat till viss del ha större chans till att nå högre tabellposition. Men sambandet är inte alltid så tydligt, vilket kan ha sin förklaring i, utöver graden av ideellt arbete, att klubbarna lyckats olika bra med att hålla med resurserna. Den ideella delen av arbetet bland spelare och ledare i en Damallsvensk klubb är i förhållande till motsvarande herrserie stort. Detta ideella arbete innebär kostnader som inte redovisas någonstans, vilket också kan göra det svårt att jämföra vilka resurser som läggs ned i damklubbarna när jämförelse ska göras mellan kostnader och tabellposition för lagen i Damallsvenskan.

Den genomsnittliga spelarsättningen uppgick år 2011 till 7 572 kr/månad per spelare vid 12 månaders anställning och antaget 22 spelare i en spelartrupp (2010: 7 173 kr/månad). De flesta spelarna i Damallsvenskan kan inte leva på sin sport, utan har andra arbeten eller uppdrag vid sidan om. Viss osäkerhet råder även kring om klubbarna alla år rapporterat enligt samma principer, varför försiktighet måste råda angående slutsatser rörande storleken av spelarsättningarna.

Av klubbarna i Damallsvenskan redovisar alla klubbar, utom en, ett positivt eget kapital. Andelen klubbar med negativt eget kapital har minskat de senaste åren. Kristianstads DFF hade ett kapitalunderskott 2011 och hade därmed även att lämna in en handlingsplan som skulle visa hur de skulle hämta hem det negativa egna kapitalet till noll eller positivt innan innevarande års utgång. Handlingsplanen, som inte bedömdes vara orealistisk, godkändes av Licensnämnden under våren 2012.

Det är stor spridning på storleken på klubbarnas egna kapital. De klubbar 2011 med störst positivt eget kapital är flersektionsföreningar. Allmänt sett är dock fortfarande de flesta klubbarna underkapitaliserade, då de allra flesta har ett relativt litet eget kapital.

Slutligen tål det att upprepas att verksamheten i en ideell förening inte är ett medel för att uppnå ekonomiskt överskott till ägarna, utan det är istället ekonomin som är medlet för att nå så bra verksamhetsinnehåll som möjligt i föreningen. Man kan notera att marginalerna är små och i slutändan gäller det att hitta en modell som bäst utnyttjar klubbens resurser, för att få en ekonomi i balans.

*Svenska Fotbollförbundet
Jessica Palm*

Inledning

Svenska Fotbollförbundet (SvFF) har kartlagt det ekonomiska utfallet i de Damallsvenska klubbarna för år 2011. Kartläggningen bygger på uppgifter inrapporterade av de Damallsvenska klubbarna samt deras årsredovisningar.

Analysen omfattar de klubbar som spelade i Damallsvenskan år 2011.

I avsnittet om eget kapital ges dock som tilläggsinformation uppgifter om de till säsongen 2012 nyuppflyttade klubbarnas egna kapital, så att arbetsläget beträffande uppfyllandet av elitlicenskrav bättre beskrivs för aktuella klubbar.

Från och med år 2005, då med utgångspunkt från 2004 års bokslut, omfattar elitlicens även klubbarna i Damallsvenskan. Detta innebär bl. a. att de Damallsvenska klubbarna år 2011 ska redovisa noll eller positivt eget kapital i årsredovisningen 2011 för att inte riskera sin licens inför säsongen 2013. Se vidare Anvisningar till elitlicensens ekonomikriterier, vilken finns på en av Svenska Fotbollförbundets hemsidor www.fogis.se/ekonomi.

För att kunna säkra ytterligare sportsliga framgångar och stärka svensk damelitfotboll är det nödvändigt att alla föreningar i Damallsvenskan organiseras och drivs på en professionell nivå.

SvFF, i samarbete med EFD, vill bidra till föreningarnas utveckling genom att införa en Nationell klubblicens, vilken börjar gälla från och med år 2012. Denna klubblicens är skild från elitlicensen. Man har inom den Nationella klubblicensen för damer utarbetat en riktmärkesstandard inom områdena organisation, administration/personal, sport, anläggning och ekonomi. Syftet med att sätta fokus på dessa områden är att uppnå en generell och genomgående kvalitetsökning. Detta för att göra damelitfotbollen mer attraktiv för alla intressenter, samt öka intresset och engagemanget i och runt föreningarna.

Det är SvFF:s och EFD:s avsikt att hjälpa och stötta föreningarna med detta och man hoppas att en Nationell klubblicens kommer utgöra ett viktigt steg mot en bättre och mer professionell framtid för föreningarna.

Obs! Samtliga belopp i tabeller nedan i tkr om ej annat anges.

Damallsvenska klubbarnas resultat

Klubbarna i Damallsvenskan redovisade år 2011 sammantaget ett underskott av fotbollsverksamheten, exklusive andra sektioner, uppgående till – 2 529 tkr (2010: - 2 672 tkr). Från år 2003 har svenska klubbtag alla år deltagit i UEFA Women's Champions League, vilken arrangerades för första gången säsongen 2001-2002.

Driftresultatet inklusive W.C.L, vilket exkluderar spelaromsättningsnettot (spelarök/försäljning samt in- och uthyrning av spelare), finansnettot samt extraordinära poster och bokslutsdispositioner uppgick år 2011 till – 2 489 tkr, vilket innebär att klubbarna hade högre kostnader i den ordinarie driften än intäkter som skulle täcka dessa.

Det redovisade resultatet från spel i W.C.L uppgick år 2011 till 160 tkr (2010: - 537 tkr). Skillnaden mellan åren kan till viss del bero på en inte helt enhetlig redovisning. Klubbarna i Damallsvenskan redovisade ett underskott av verksamheten, exklusive W.C.L, på - 2 689 tkr för år 2011 (2010: - 2 135 tkr).

Resultatets beståndsdelar och utveckling åren 2007-2011

(tkr)

	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>
Driftresultat exklusive W.C.L	-1 074	-7 542	-4 872	-10	-2 649
Driftresultat inklusive W. C.L	-1 098	-8 386	-5 672	-547	-2 489
Finansnetto	298	-47	-709	-2 083	-50
Res före extraord & bokslutsdisp	-800	-7 692	-6 299	-2 370	-2 529
Extrord poster & bokslutsdisp	-169	0	-39	-301	0
Redovisat resultat exkl W.C.L	-945	-6 848	-5 538	-2 135	-2 689
Redovisat resultat inkl W.C	-969	-7 692	-6 338	-2 672	-2 529
Spelaromsättningsnetto	0	741	77	259	10

Tabell 1

Av de 12 klubbarna som spelade i Damallsvenskan år 2011 redovisade 6 klubbar ett resultatöverskott, och 6 klubbar underskott. Samma förhållande gällde också år 2010 och i stort sett även året före det. De senaste åren har ungefär hälften av klubbarna haft ett resultatöverskott, om än litet, medan den återstående hälften har gått med underskott, med varierande grad.

Såväl resultat som driftsresultat varierar kraftigt mellan klubbarna. Av tabell 2 framgår respektive resultat per klubb. I driftresultatet är räntenetto och extraordinära poster, Women´s CL samt spelaromsättningens netto exkluderade. I spelaromsättningsnetto ingår i resultaträkningen redovisade spelarförsäljningar och spelarköp samt spelaruthyrning och spelarinhyrning. Ingen av klubbarna balanserar utgifter för spelarförvärv, utan alla spelarköp har gått direkt mot resultatet.

Resultat per damallsvensk klubb 2011, tkr

	<u>Redovisat resultat</u>	<u>Drift- resultat ex WCL</u>	<u>Wo- men´s CL</u>	<u>Spelar- omsättn</u>	<u>Finans- netto</u>	<u>Extra- ordinärt</u>
Tyresö FF	65	62			3	
Kristianstads DFF	38	107		-55	-14	
Kopparbergs/Göteborg	30	-13	45	4	-6	
Jitex BK	11	11				
Linköpings FC	4	-83	81		6	
Umeå IK FF	3	-371		381	-7	
LdB Malmö	-120	-103	34	-34	-17	
Djurgården IF DFF	-151	-157		10	-4	
Dalsjöfors Golf 1)	-270	-134		-129	-7	
Hammarby IF DFF	-286	-259		-23	-4	
Piteå IF 2)	-853	-709		-144		
KIF Örebro DFF	-1 000	-1 000				
* Damallsvenskan totalt	-2 529	-2 649	160	10	-50	0

Tabell 2

De redovisade resultaten avser för flersektionsklubbar damfotbollsverksamheten, vilket innebär att övriga sektioners resultat inte ingår i underlaget. I eventuella koncerner ingår de delar av koncernen som avser själva fotbollsverksamheten. Eventuella dotterbolag som ej bedriver fotbollsverksamhet ingår därför inte i underlaget.

Detta innebär att resultaten avser följande:

- 1) Dalsjöfors Golf:s damfotbollsverksamhet (flersektionsförening)
- 2) Piteå IF:s damfotbollsverksamhet (flersektionsförening)

Ingen av klubbarna redovisade ett överskott över 100 tkr, vilket kan jämföras med att under år 2010 redovisade tre klubbar ett överskott över 200 tkr. Tyresö FF redovisade det största överskottet 2011 med + 65 tkr. Även föregående år stod Tyresö FF för ett av de större överskotten. Kristianstads DFF och Kopparbergs/Göteborg redovisade överskott år 2011 på + 38 tkr respektive + 30 tkr.

Det största underskottet redovisade KIF Örebro DFF med – 1 000 tkr, följt av Piteå IF med – 853 tkr och Hammarby IF DFF med – 286 tkr.

Se vidare nedan avsnitt om Eget kapital och soliditet i klubbarna.

Damallsvenska klubbarnas intäkter

De Damallsvenska klubbarnas intäkter uppgick 2011 till 81 967 tkr (2010: 68 742 tkr), vilket var en ökning med 13 225 tkr, eller en ökning med ca 19 %. Året innan minskade intäkterna något, men år 2011 har klubbarna tagit tillbaka föregående års intäktsminskning med god marginal. Intäktsökningen bör dock ställas i relation till den kostnadsökning som skedde ute i klubbarna under 2011, där även kostnaderna ökade med ca 19 %.

Damallsvenska klubbarnas totala intäkter åren 2003 – 2011, tkr

	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>
Drift exkl spelarförsäljning	24 270	36 238	41 857	48 386	52 811	60 578	69 884	67 690	81 350
Women´s Cup	2 279	2 537	410	92	493	586	447	380	160
Spelarförsäljning	114	282	77	21	112	1 031	400	370	429
Finansiella intäkter	18	3	11	228	363	27	7	1	28
Extraord o boksl.disp	93	0	103	0	0	0	0	301	0
* Totalt	26 774	39 060	42 458	48 727	53 779	62 222	70 738	68 742	81 967
* Genomsnitt/förening	2 231	3 255	3 538	4 061	4 482	5 185	5 895	5 729	6 831
* Drift i % av totalt	91%	93%	99%	99%	98%	97%	99%	98%	99%

Tabell 3

Damfotbollen förefaller under de senaste åren lyckats etablera en högre intäktsnivå än tidigare.

De senaste åren har intäkterna från spelarförsäljningar legat på en relativt jämn nivå. Det är enstaka klubbar enskilda år som står för merparten av intäkterna från spelarförsäljning.

Intäktsjämförelse mellan åren 2011 och 2010, tkr

	<u>2011</u>	<u>Andel</u>	<u>2010</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring</u>	<u>Förändr tkr</u>
Publik	2 575	3%	2 288	3%	13%	287
Medel gemensamma avtal	12 740	16%	7 542	11%	69%	5 198
Reklam & sponsring	35 655	43%	32 963	48%	8%	2 692
Lotterier	887	1%	796	1%	11%	91
Women´s CL	160	0%	380	1%	-58%	-220
Medlemsintäkter	2 472	3%	2 152	3%	15%	320
Bidrag	12 185	15%	8 778	13%	39%	3 407
Övrigt	14 836	18%	13 171	19%	13%	1 665
* Summa drift exkl spelarförs	81 510	99%	68 070	99%	20%	13 440
Spelarförsäljning	429	1%	370	1%	16%	59
Finansiella intäkter	28	0%	1	0%	2700%	27
Extraordinärt & bokslutsdisp	0	0%	301	0%	0%	-301
** Totala intäkter	81 967	100%	68 742	100%	19%	13 225

Tabell 4

Medel gemensamma avtal är tänkt att inkludera alla de ersättningar som klubbarna får via EFD från Svenska Spel, TV-rättigheter och gemensamma marknadsprojekt. Under 2011 har klubbarna fått en ökad andel av medel via EFD.

Hur klubbarna har fördelat intäkterna mellan de olika intäktsposterna kan skilja något, men sammantaget kan man konstatera att intäkterna totalt har ökat med 19 % sedan föregående år, vilket är glädjande.

Klubbarna har, under 2011, ökat sina intäkter från bland annat Medel gemensamma avtal och Reklam & sponsring. Även Bidrag har ökat, men det kan bero på att klubbarna haft olika sätt att redovisa de medel de erhållit via EFD.

Publikintäkterna ökade med ca 13 %, jämfört med föregående år, trots en mer betydande publikökning som låg på ca 41 %. Det kan ha sin förklaring i att klubbarna har sett över sina prissättningsstrategier och i vissa fall sänkt priser för att öka publiken på matcherna, vilket kan ha resulterat i totalt mindre intäktsökning jämfört med antal besökande på matcherna. Publikligan i Damallsvenskan 2011 vanns av Piteå IF, som toppade ligan även förra gången de var representerade i Damallsvenskan, vilket var år 2009. Även Tyresö FF, LdB FC Malmö och Umeå IK FF hade höga publiksnitt under säsongen 2011. Generellt ökade publiksnittet per match i Damallsvenskan med 271 personer under året.

Intäkter per klubb 2011 och 2010, tkr.

	År 2011	År 2010
	<u>Intäkter</u>	<u>Intäkter</u>
LdB FC Malmö	15 472	10 492
Tyresö FF	12 013	8 247
Linköpings FC	7 887	9 456
Kopparb/Göteborg FC	7 392	6 363
Umeå IK FF	6 679	8 369
Piteå IF	6 036	Div 1
KIF Örebro DFF	5 716	5 163
Kristianstads DFF	4 932	3 521
Hammarby IF DFF	4 474	4 100
Dalsjöfors Golf	3 895	Div 1
Jitex BK	3 827	3 482
Djurgårdens IF DFF	3 616	3 143
AIK	Div 1	1 470
Sunnanå SK	Div 1	4 634
* Damallsvenskan totalt	81 939	68 440

Tabell 5

I tabellen ovan redovisas klubbarnas intäkter inklusive både spelarförsäljning och W. C. L, men exklusive finansiella och extraordinära intäkter.

LdB FC Malmö hade högst intäkter under 2011, liksom de även hade under 2010, med en intäktsökning på 47 % mellan åren. Tyresö FF hade även de ökat sina intäkter stort jämfört med föregående år med en intäktsökning på 46 %.

Spridningen av intäkterna är stor mellan klubbarna. Detta kan bero på hur aktivt man arbetar i klubbarna med denna typ av frågor samt intresset på orten kring fotboll i allmänhet och den aktuella klubben i synnerhet, framför allt beroende på om konkurrens finns från andra idrotter eller liknande. Det var endast två klubbar som minskade sina intäkter under 2011 jämfört med 2010, Linköpings FC och Umeå IK FF.

Damallsvenska klubbarnas kostnader

De Damallsvenska klubbarnas totala kostnader uppgick år 2011 till 84 496 tkr (2010: 70 807 tkr) vilket var en ökning med 13 689 tkr, ca 19 %.

Detta kan jämföras med intäktsökningen, som enligt avsnittet ovan också var ca 19 %. Klubbarnas kostnader har ökat i samma grad som intäkterna har ökat.

Kostnadsjämförelse mellan 2011 och 2010, tkr

	<u>2011</u>	<u>Andel</u>	<u>2010</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring</u> <u>%</u>	<u>Förändring</u> <u>tkr</u>
Match- & träning	20 961	25%	14 654	21%	43%	6 307
Personalkostnader	52 749	62%	45 027	64%	17%	7 722
Administration	2 292	3%	1 440	2%	59%	852
Reklam & sponsring	3 294	4%	1 647	2%	100%	1 647
Lokaler	1 681	2%	1 045	1%	61%	636
Women´s Cup	0	0%	917	1%	-100%	-917
Övrigt	2 853	4%	3 726	6%	-23%	-873
* Summa drift kostnader	83 830		68 456			
Spelarförvärv inkl inhyring	419	0%	110	0%	281%	309
Avskrivningar m/i & byggnader	168	0%	158	0%	6%	9
Finansiella kostnader m m	79	0%	2 083	3%	-96%	-2 004
* Totalt	84 496	100%	70 807	100%	19%	13 688

Tabell 6

Av kostnaderna svarade klubbarnas totala Personalkostnader under 2011 för 62 % (2010: 64 %) av de totala kostnaderna. Det innebär en marginell minskning av de totala Personalkostnaderna i förhållande till de totala kostnaderna med ett par procentenheter. I och med detta fortsätter tendensen från föregående år med minskade personalkostnader i förhållande till de totala kostnaderna.

Man kan vidare notera att klubbarnas redovisade Match- och träningskostnader ökat sedan föregående år. Förändringen av Match- och träningskostnaderna kan delvis bero på bland annat förändrade resekostnader beroende på sammansättningen av lagen i serien samt en förändrad ambitionsnivå.

Personalkostnadernas andel av intäkterna

I kronor och ören ökade de totala Personalkostnaderna under 2011 jämfört med tidigare år. Förklaringen kan vara att klubbarna i allt större utsträckning har anställd personal och blir alltmer professionella med bemannade kanslier mm. Personalkostnaderna har ökat från en låg kostnadsnivå i förhållande till nedlagt arbetet, och fortfarande motsvarar de inte alls de ersättningar som kan betalas ut på den kommersiellt mycket starkare herrsidan, för vilken det är möjligt i Allsvenskan att skapa väsentligt högre intäkter.

Inom herrfotbollen i Europa talar man om personalkostnadernas andel av klubbens intäkter. På UEFA-nivå har man som riktlinje att de totala personalkostnaderna inte bör överstiga 70 % av klubbens intäkter. För man över resonemanget på Damall-

svenskan kan man notera att de sammanlagda totala personalkostnaderna utgör ca 64 % av intäkterna, vilket innebär att man hamnar under den kritiska gränsen. Eftersom herrfotbollen har andra intäktsförutsättningar än damfotbollen, kan personalkostnaderna vara avsevärt mycket högre inom herrfotbollen, utan att de för den delen hamnar över den kritiska gränsen.

Delar av den intäktsökning som skedde under året i Damallsvenskan investerades i ökade personalkostnader, dock inte enbart i spelarsättningar. Däremot börjar många fotbollsklubbar allokera en stor del av sina intäkter till löner till spelarna, för att på så sätt få ihop en så bra trupp som möjligt, så att man vinner så många matcher som möjligt. Det ger i sin tur klubben ett bättre marknadsvärde som ger bättre förutsättningar att öka sina marknadsintäkter. Vilket vidare leder till att man kan investera i nya spelare, som kan bidra med ännu mer goodwill, då ännu fler matcher vinnas. På så sätt kan man säga att ökade spelarkostnader är till viss del intäkternas förutsättning. Målet är inte att generera vinst, utan att skapa förutsättningar för sportsliga framgångar, att återinvestera i duktiga spelare för att på så sätt skapa en positiv spiral till framgång.

Spelarsättningen

Spelarsättningarnas utveckling (exkl sociala avgifter) framgår av uppställningen nedan. Spelarsättningarna har ökat med 6 % sedan föregående år. Viss osäkerhet råder dock kring om klubbarna alla år rapporterat enligt samma principer, varför försiktighet måste råda angående slutsatser rörande storleken av spelarsättningar.

Spelarsättningarnas utveckling, 2007 - 2011

(tkr)

	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>	<u>2010</u>	<u>2011</u>
Spelarsättningar	14 470	21 421	22 828	22 723	23 988
Drift exkl rtor o spel.förvärv	54 561	69 546	75 891	68 456	83 830
Förändring spelarsättning	13%	48%	7%	0%	6%
Spelars andel av drift	27%	31%	30%	33%	29%

Tabell 7

Spelarlönerna är redovisade exklusive sociala avgifter.

Den genomsnittligt beräknade spelarsättningen

Den genomsnittliga spelarsättningen uppgick år 2011 till 7.572 kr/månad per spelare vid 12 månaders anställning och antaget 22 spelare i spelartruppen (2010: 7 173 kr/månad). Observera dock att detta bara är ett beräknat genomsnitt, spannet mellan ersättningarna till olika spelare är stort. För ett mycket begränsat antal spelare är det idag möjligt att försörja sig på att spela fotboll, vilket dock inte var möjligt alls ett antal år tillbaka. En del spelare har också individuella sponsorkontrakt, som möjliggör att de lättare kan leva på sin fotboll, vilket inte syns i klubbens siffror.

Spelarersättningarnas andel av driftskostnaderna ligger på runt 30 % sedan ett par år tillbaka. Man kan ana att förbättrade spelarersättningar är en prioriterad fråga när detta möjliggörs vid ökade intäkter. Det knyter an till resonemanget ovan att med rätt sorts spelare vinner man fler matcher och ökar intresset och marknadsvärdet för klubben, vilket genererar högre intäkter och skapar en positiv loop.

Spelarersättningarnas andel av driftkostnaderna i Allsvenskan har legat något under än vad som gäller i Damallsvenskan, trots herrarnas mycket högre löneläge (genomsnittslön för en Allsvensk spelare uppgick till drygt 57 tkr/månad, inklusive sign-on bonusar, år 2011). Denna skillnad beror givetvis på att det är mycket större inslag av ideell verksamhet i damklubbarna och att denna driftkostnad inte syns i böckerna och därmed inte heller framkommer i denna typ av jämförelse.

Kostnader per klubb 2011 och 2010, tkr.

Exklusive avskrivningar och finansiella kostnader

	År 2011	År 2010
	<u>Kostnader</u>	<u>Kostnader</u>
LdB FC Malmö	15 536	10 428
Tyresö FF	11 928	7 918
Linköpings FC	7 890	7 541
Kopparb/Göteborgs FC	7 355	6 324
Piteå IF	6 889	Div 1
KIF Örebro DFF	6 710	5 615
Umeå IK FF	6 599	8 285
Kristianstads DFF	4 851	3 754
Hammarby IF DFF	4 756	4 124
Dalsjöfors Golf	4 157	Div 1
Jitex BK	3 816	3 564
Djurgården IF DFF	3 762	2 627
AIK	Div 1	4 121
Sunnanå SK	Div 1	4 269
* Damallsvenskan totalt	84 249	68 570

Tabell 8

De allra flesta klubbarna ökade sina kostnader under 2011, vilket kan bero på en generell ökad kostnadsnivå, men också på större satsningar bland annat på reklam och sponsring, ökade kostnader för klubbens personal och ökade match- och träningskostnader samt eventuellt en höjd ambitionsnivå. De ökade kostnaderna kan vara en förutsättning för de ökade intäkterna som klubbarna också har genererat.

Samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition

	<u>Rangordning efter kostnader</u>	<u>Tabellposition</u>
LdB FC Malmö	1	1
Tyresö FF	2	4
Linköpings FC	3	6
Kopparb/Göteborgs FC	4	2
Piteå IF	5	10
KIF Örebro DFF	6	5
Umeå IK FF	7	3
Kristianstads DFF	8	7
Hammarby IF DFF	9	11
Dalsjöfors Golf	10	12
Jitex BK	11	9
Djurgården IF DFF	12	8

Tabell 10

Slutsatsen av ovanstående är att det endast för tabellettan, LdB FC Malmö, råder ett klart samband mellan rangordning utifrån årets kostnader och årets tabellposition, liksom det gjorde föregående år. Klubben har under två år lyckats att vinna Damallsvenskan, vilket inneburit höga kostnader för klubben.

Klubbar som har råd med högre kostnader verkar också ha större chans att nå högre i tabellposition. Umeå IK FF är dock ett undantag, med sina minskade kostnader för säsongen, som innebar en 7:e placering i kostnadsligan, men ändå genererade en 3:e plats i tabellen.

En förklaring till att nedlagda kostnader inte alltid har ett samband med tabellpositionen kan vara att det ideella arbetet från såväl ledare som spelare är betydande inom damfotbollen. Kostnaderna för detta arbete syns givetvis inte i redovisningen.

Damallsvenska klubbarnas egna kapital och soliditet

De Damallsvenska klubbarna redovisade den sista december 2011 ett samlat eget kapital uppgående till 4 400 tkr (2010: 4 734 tkr), vilket motsvarade en soliditet uppgående till 26 %. Det totala egna kapitalet ligger relativt konstant sedan föregående år. Piteå IF, Dalsjöfors Golf och Tyresö FF har, i fallande ordning, störst eget kapital. Noterbart är att både Piteå IF och Dalsjöfors Golf är flersektionsföreningar, vilket innebär att de oftast har en större ekonomi. När man bedömer om det egna kapitalet är positivt eller negativt räknar man med hela föreningens egna kapital, och inte enbart fotbollsverksamheten. Som jämförelse så bedömer man bara fotbollsverksamheten när man tittar på resultatsidan.

Förändringar av vilka klubbar som ingår i Damallsvenskan och att redovisning i enskilda fall kan förekomma direkt mot eget kapital och ej via resultaträkningen förklarar varför förändring av eget kapital ej är densamma som årets resultat i avsnittet ovan.

Av de Damallsvenska klubbarna år 2011 redovisade 11 klubbar (2010: 10 st) ett positivt eget kapital och endast en klubb (2010: 2 st) ett kapitalunderskott, vilket är en förbättring jämfört med tidigare år. Kristianstads DFF redovisade ett negativt eget kapital om – 377 tkr. Licensnämnden godkände den handlingsplan klubben lämnade in för att återställa det egna kapitalet till noll eller positivt under 2012, och därmed klarade klubben kriteriet för elitlicensen år 2013 avseende det egna kapital.

Ingen av de Damallsvenska klubbarna balanserar spelarvärden i balansräkningen, utan samtliga tar eventuella kostnader för spelarförvärv direkt mot resultatet. De flesta klubbar i Allsvenskan, med några undantag, balanserar utgifter för spelarförvärv, men då rör det sig om helt andra summor. I de flesta fall i Damallsvenskan sker övergångar utan någon ersättning till tidigare klubb. Eventuella ersättningar i form av sign-on bonusar till spelaren måste kostnadsföras direkt och kan inte fördelas över fler år genom att kostnaden balanseras. Denna ersättning ska istället klubbarna redovisa under spelarsättningar.

Se vidare avsnittet Samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition.

		Eget kapital, tkr	Totalt kapital, tkr	Soliditet	Elitlicenskonskvens inför år 2013
Piteå IF	1)	1 693	3 205	53%	Klarar EK kriteriet för licens 2013
Dalsjöfors Golf	1)	1 121	2 135	53%	Klarar EK kriteriet för licens 2013
Tyresö FF		988	1 792	55%	Klarar EK kriteriet för licens 2013
Jitex BK		309	456	68%	Klarar EK kriteriet för licens 2013
Hammarby IF DFF		252	376	67%	Klarar EK kriteriet för licens 2013
Kopparb/Göteborg FC		213	789	27%	Klarar EK kriteriet för licens 2013
Djurgårdens IF DFF	2)	102	250	41%	Klarar EK kriteriet för licens 2013
LdB FC Malmö		34	3 686	1%	Klarar EK kriteriet för licens 2013
Umeå IK FF		33	1 773	2%	Klarar EK kriteriet för licens 2013
Linköpings FC		24	728	3%	Klarar EK kriteriet för licens 2013
KIF Örebro DFF	2)	8	1 049	1%	Klarar EK kriteriet för licens 2013
Kristianstads DFF		-377	579	Negativ	Handlingsplan godkänd i LicN
* Totalt		4 400	16 818		

1) Flersektionsförening

2) Inklusive villkorade kapitaltillskott

För de till år 2012 års Damallsvenska nyuppflyttade klubbarna var det egna kapitalet och elitlicensförutsättningarna följande.

	<u>Eget kapital, tkr</u>	<u>ElitlicenskONSEKvens inför år 2013</u>
AIK FF	147	Klarar EK kriteriet för licens 2013
Vittsjö GIK	7 612	Klarar EK kriteriet för licens 2013

Samtliga klubbar som spelar i Damallsvenskan 2012 har fått ett delbeslut angående elitlicens inför säsongen 2013. Samtliga klubbar klarar det egna kapital kriteriet, där klubben måste ha ett positivt eget kapital (eller noll) eller fått sin handlingsplan för att återställa sitt negativa egna kapital godkänd. På hösten går Licensnämnden genom andra kriterier som måste uppfyllas för att slutlig licens ska kunna utfärdas för nästkommande säsong.

Elitlicensens regler i korthet

På Förbundsmötet i mars 1999 beslutades att införa en svensk elitlicens för spel i Allsvenskan och Superettan. Denna licens trädde i kraft från och med år 2002, och baserades första gången på boksluten år 2001, varvid licenser för säsongen 2003 behandlades, och beviljades.

Från och med år 2005, vid första tillfället med utgångspunkt från 2004 års bokslut, omfattar elitlicens även klubbar i Damallsvenskan. Detta innebär att dessa klubbar ska redovisa noll eller positivt eget kapital i föregående års bokslut för att inte riskera sin licens inför säsongen efter innevarande säsong. Se vidare Anvisningar till elitlicensens ekonomikriterier, vilken finns på en av Svenska Fotbollförbundets hemsidor www.fogis.se/ekonomi.

Boksluten 2011 ligger således till grund för licensbehandlingen under år 2012 inför säsongen 2013.

För att få elitlicens får man inte ha negativt eget kapital.

Om en klubb inte uppnår att ha noll eller positivt eget kapital ska i första hand en handlingsplan upprättas som ska visa på hur man under året ska uppnå minst noll i eget kapital.

Om handlingsplanen är orealistisk, enligt Licensnämndens bedömning, avkrävs klubben att senast den 1 oktober inlämna ett periodiserat bokslut per den 31 augusti. Om även det visar negativt eget kapital sker degradering nästföljande år. Formellt beslut angående detta fattas av Representantskapsmötet i november/december.

Följer klubben en godkänd handlingsplan så att man uppnår minst noll i eget kapital vid närmast efterföljande årsbokslut erhålles elitlicens för nästkommande säsong. Om man inte klarar att följa handlingsplanen och vid nästkommande årsbokslut fortfarande har negativt eget kapital åläggs klubben att upprätta ett periodiserat bokslut per den 31 augusti och inlämna denna senast den 1 oktober.

Om detta periodiserade bokslut per 31 augusti visar negativt eget kapital och särskilda skäl inte finns för undantag så sker degradering en division inför nästkommande säsong. Beslut om detta fattas av Representantskapsmötet i november/december.

Ett ytterligare ekonomikrav för elitlicens är att det per den 31 augusti ej får finnas några förfallna skulder avseende skatter och allmänna avgifter, skulder till SvFF, SDF eller annan medlemsförening samt skulder avseende spelarövergångar till utländska klubbar, som inte kan kvittas mot fordringar. Om skulder av angivet slag är förfallna detta datum ska licens för nästkommande år inte beviljas.

Ett annat ekonomikrav för elitlicens är att styrelsen, den 1 oktober, ska intyga att klubben inte saknar förutsättningar för fortsatt drift under nästkommande år. Om sådant intyg inte kan upprättas ska elitlicens för nästkommande år inte beviljas.

Elitlicens erhålles för ett år i taget.

Se vidare Anvisningar till Elitlicensens ekonomikriterier på en av Svenska Fotbollförbundets hemsidor www.fogis.se/ekonomi .

Damallsvenska klubbarnas konsolideringsgrad 2011

Genom att ställa klubbarnas eget kapital i förhållande till de totala personalkostnaderna kan klubbarnas konsolideringsgrad beräknas. Denna visar hur sårbar en klubb är om intäkterna minskar och kostnaderna för den viktigaste tillgången, personalen, tvingas finansieras av det egna kapitalet. En hög konsolideringsgrad innebär en låg sårbarhet vid intäktsbortfall och omvänt, en låg konsolideringsgrad innebär en hög sårbarhet vid intäktsbortfall.

En tumregel, som t ex Riksidrottsförbundets specialförbund verkar efter, är att det egna kapitalet bör kunna täcka minst ett halvårs personalkostnader. Detta innebär i så fall att konsolideringsgraden bör vara runt 50 %.

Samtliga klubbar i Damallsvenskan har svårt att leva upp till det kravet, vilket visar på stor sårbarhet vid intäktsbortfall.